

*К. О. Федорченко,
студентка V курсу,
Національний університет біоресурсів
та природокористування України*

УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В КОНТЕКСТІ ВИМОГ НП (С) БО № 1

До прийняттям Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженого наказом Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013 р. [1], яким відмінено дію П(С)БО 1-5, як і інші суб'єкти господарської діяльності в Україні, сільськогосподарські підприємства використовували для аналізу фінансових результатів форми фінансової звітності: форму №1 «Баланс», форму №2 «Звіт про фінансові результати», форму №3 «Звіт про рух грошових коштів», форму №4 «Звіт про власний капітал» та форму №5 «Примітки до річної фінансової звітності».

Проте, останні зміни в законодавстві України, її наближення до Міжнародних стандартів, привело до змін у назві та змісті фінансової звітності. Відтепер форма № 2 фінансової звітності називається «Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)» і відповідно до НПСБО 1 в цьому звіті розкривається інформація про доходи, витрати, прибутки, збитки, інший сукупний дохід та сукупний дохід підприємства за звітний період.

Особливостями нових форм фінансової звітності є наступні:

1. кількість розділів активу балансу скоротилась з чотирьох до трьох, пасиву балансу – з п'яти до чотирьох;
2. вилучення розділів Звіту про фінансові результати, що містять інформацію про податкові різниці та узгодження облікового й податкового прибутку (збитку);
3. до Звіту про фінансові результати додали розділ «Сукупний дохід»;
4. з'явилась можливість складати Звіт про рух грошових коштів як за допомогою прямого, так і непрямого методу;
5. з'явилась альтернативність вибору підприємством методу відображення статей (тільки за залишковою вартістю або за залишковою та первісною вартістю);
6. витрати майбутніх періодів включено до складу оборотних активів, доходи майбутніх періодів – до поточних зобов'язань, цільове фінансування – до довгострокових зобов'язань;
7. скорочення окремих статей фінансової звітності з метою їх укрупнення (запаси, інші оборотні активи, інші поточні зобов'язання тощо) [2];
8. деталізація розрахунків з бюджетом та виокремлення заборгованості з податку на прибуток підприємства;
9. вилучення статей доходів і витрат від надзвичайних подій наведення переліку додаткових статей фінансової звітності.
10. оновлену фінансову звітність треба заповнювати в тисячах гривень без десяткових знаків – навіть для III-го розділу Звіту про фінансові результати, який раніше заповнювався в гривнях із копійками [3, с. 42-43].

Проте, для сільськогосподарських підприємств характерна наявність статистичної форми № 50-сг «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств за рік», в якій витрати на виробництво і реалізацію продукції відображаються в розрізі видів сільськогосподарського господарства: рослинництво та тваринництво. Таким чином можна провести не тільки аналіз за видами діяльності підприємства (операційна, фінансова, інвестиційна) – за даними звіту про фінансовий результат, а й у розрізі сільського господарства (рослинництво і тваринництво) за даними статистичної звітності 50-сг [2].

Крім того, для сільського господарства характерне отримання фінансових результатів від біологічних активів. Це фінансові результати від первісного визнання сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів; фінансові результати від реалізації сільськогосподарської продукції та біологічних активів як запасів, оцінка яких здійснюється за справедливою вартістю, за вирахуванням очікуваних витрат на місці продажу; фінансові результати від зміни справедливої вартості біологічних активів на дату балансу, оцінка яких здійснюється за справедливою вартістю, за вирахуванням очікуваних витрат на місці продажу [4].

Такі види фінансових результатів до змін у національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку відображалися в складі інших операційних доходів і витрат в рядках: 061 «Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції, одержаних унаслідок сільськогосподарської діяльності» та 091 «Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції, одержаних унаслідок сільськогосподарської діяльності».

В оновленому Звіті про фінансові результати інформація про фінансові результати від біологічних активів винесена в перелік додаткових статей фінансової звітності, а саме: «Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції» – рядок 2122, «Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції» – рядок 2182 [1].

Слід не збувати, що на фінансовий результат сільськогосподарських підприємств окрім загальноновизнаних впливають фактори, яких не має в усіх інших підприємств. Це такі, як погодні умови, валовий збір урожаю, надзвичайні витрати при втраті врожаю тощо. Аналіз фінансових результатів сільськогосподарських підприємств відрізняється від аналізу на інших підприємствах своєю інформаційною базою, видами фінансових результатів та чинниками, що на них впливають. Це, з однієї сторони, ускладнює методику і процес аналізу, а з іншої – розкриває більші можливості перед сільгоспвиробниками щодо управління своєю діяльністю, пошуку резервів її покращення і збільшення фінансових результатів.

Отже, Звіт про фінансові результати тепер має назву Звіт про фінансові результати/сукупний дохід. Порядок заповнення рядків Звіту регулюють спеціальні Методичні рекомендації із заповнення форм фінансової звітності, затвердженні наказом МФУ від 28.03.2013 р. № 433. Головною перевагою реформування є: альтернативність вибору підприємством методу складання звітності, методу відображення статей.

Також слід зазначити, що не у всіх аспектах вітчизняні стандарти бухгалтерського обліку стосовно питання подій після дати балансу програють міжнародним. Наявні певні випадки тих або інших подій після дати балансу, які не розглядаються в міжнародних стандартах, а саме – отримання від страхової організації матеріалів про уточнення розміру страхового відшкодування, переговори щодо якого велись на звітну дату у переліку подій, які свідчать про умови, що існували на дату балансу; дивіденди за звітний період оголошені підприємством після дати балансу та укладення контрактів щодо значних капітальних і фінансових інвестицій у переліку подій, які свідчать про умови, що виникли після дати балансу.

Проте все ж таки більш широко дане питання розглядається саме європейськими стандартами (IAS), так як саме вони містять найбільш широкий перелік прикладів подій кожної з груп.

Щодо американських стандартів (GAAP), то слід зазначити, що саме стосовно питання подій після дати балансу дані стандарти регламентують його досить обмежено, оскільки саме ці стандарти з аналізованих трьох видів мають найменший і найбільш вузький перелік конкретних подій після дати балансу того чи іншого виду і не мають жодного з прикладів, які б не враховували європейські стандарти [5].

ЛІТЕРАТУРА

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nau.kiev.ua>.
2. Наказ Держкомстату від 17 липня 2012 року N 301 «Про затвердження форм державних статистичних спостережень у галузі сільського та рибного господарства» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
3. Харламова О. МСФЗ – звітність: новації в розкритті інформації / О. Харламова // Все про бухгалтерський облік. – 2013. – 10 квітня. – С. 42-47.
4. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів, затверджені Наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2006 р. N 1315 // Все про бухгалтерський облік. – 2007. – №19 (1296). – С.20-32.
5. Особливості облікових систем в США [Електронний ресурс] / Фінансовий портал. – Режим доступу: <http://www.dsbrickworks.com/mzhnarodnij-oblk-ta-audit/175-osoblivost-oblkovix-sistem-v-ssha.html>.

*В. С. Швиденко,
студентка II курсу,
Одеський державний аграрний університет*

ПОРІВНЯЛЬНА ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОЗВИТКУ США ТА КИТАЮ

На сучасному етапі суспільного розвитку світове господарство відіграє значну роль для економіки кожної країни окремо і світу вцілому та поєднує національні господарства, що пов'язані і взаємодіють за законами міжнародно-